

“Dealer raus”: Berlin Kreuzberg’deki Sınırsız Anneler girişimi üzerine retrospektif bir vaka çalışması

Giriş

Bu retrospektif vaka çalışması, Berlin’in Kreuzberg semtinde “Küçük İstanbul” olarak bilinen Kottbusser Tor mahallesinde madde kullanımı ve sokak düzeyinde dağıtımına karşı toplum temelli yanıtları incelemektedir. Çalışma, 2000’li yılların başında ikinci kuşak Türkiye kökenli göçmen kadınların öncülüğünde faaliyet gösteren Sınırsız Anneler (Mütter ohne Grenzen) girişimine odaklanmaktadır. Amaç, medya temsilleri ve kadınların ifadeleri bağlamında bu deneyimin nasıl yorumlanabileceğini araştırmaktır. Madde kullanımı ve dağıtımının sadece bireysel değil, aynı zamanda yapısal ve mekânsal faktörlerle ilişkili olduğu savunulmaktadır. Girişim, göçmen annelerin bağımlılıkla mücadeledeki failliğini vurgulayarak göç, mekân ve bağımlılık çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

Araştırma Tasarımı ve Yöntemler

Araştırma, doküman analizi yöntemini kullanmıştır. 2005-2013 yılları arasında yayımlanmış 14 haber ve röportajın yanı sıra bir blog sayfası, üç kurumsal broşür, girişimin web sitesi (arşivden erişilen) ve sosyal medya hesapları incelenmiştir. Veriler Almanca, İngilizce ve Türkçe medya kaynaklarından (taz, Der Spiegel, Hürriyet, BBC Turkish vb.) toplanmıştır. Analiz, yansıtıcı tematik analiz yaklaşımıyla gerçekleştirilmiş, kodlar metinlerden türetilmiş ve temalar halinde gruplandırılmıştır. Tematik kategoriler şunlardır: girişimin kuruluş süreci, kamusal görünürlük ve faaliyetler, annelik yoluyla (öz)temsil, devlet kurumlarıyla etkileşimler ve mekânsal aidiyet duygusu. Kesitsel bir vaka çalışması olarak tasarlanan araştırma, girişime dair sınırlı belgelere dayanmakta olup, bu durum çalışmanın kısıtlılığını oluşturmaktadır. Bununla birlikte, kadınların aktivizminin özgünlüğü ve katılım biçimleri nedeniyle retrospektif yorumlama önem taşımaktadır.

Bulgular

Bulgular, Sınırsız Anneler girişiminin anneliği araçsallaştırarak gençler arasında madde kullanımı ve dağıtım döngüsünü kırmaya çalıştığını göstermektedir. Kadınlar, Kreuzberg’i sadece bir uyuşturucu aktivizmi alanı olarak değil, aidiyet ve kuşaklar arası bakımın yeniden ifade edildiği bir mekân olarak kavramsallaştırmıştır. Medyada “cesur anneler” olarak çerçevelenen kadınlar, gece devriyeleri, dilekçe kampanyaları ve basın açıklamalarıyla mahallede görünürlük kazanmıştır. “Dealer Raus” (Satıcı Defol) sloganı, ırkçı “Ausländer raus” sloganını tersyüz ederek dışlayıcı söylemi yeniden anlamlandırmıştır. Kadınların ikili konumlanması (dual positioning) hem annelik hem de mekân koruma olarak ortaya çıkmıştır. Faaliyetler sırasında mahalle gençlerinden tehdit ve sözlü saldırıya maruz kalsalar da, kadınlar mücadelelerine devam etmiştir. Girişim, devlet kurumlarının yetersiz desteğini eleştirirken, mahalleye dair damgalamaya karşı durmuş ve alternatif bir aidiyet anlatısı sunmuştur.

Sonuç

Bu çalışma, Sınırsız Anneler girişiminin, madde kullanımı ve dağıtımının yapısal ve mekânsal boyutlarına ışık tuttuğunu göstermektedir. Kadınların anneliği kolektif bir eylem aracı olarak kullanması, onların failliğini artırmış ve devlet eleştirilerine ahlaki bir meşruiyet kazandırmıştır. İkili konumlanma (annelik ve mahalle koruma), göçmen kadınların keşimsel güç ilişkileri içinde nasıl müzakere yürüttüğünü ortaya koymaktadır. Gelecek araştırmalar, benzer taban hareketlerini etnografik yöntemlerle inceleyerek bağımlılık ve mekânsal eşitsizlikler arasındaki bağlantıları derinleştirebilir. Bu vaka, bağımlılığın sadece bireysel değil, aynı zamanda sosyo-mekânsal ve politik süreçlerle iç içe olduğunu vurgulaması açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: toplum temelli vaka çalışması, ikili konumlanma, göçmen annelik, mekânsal damgalama, bağımlılık karşıtı kentsel aktivizm